

Sağlık Bilimleri Fakóltesi

Hemşirelik

301 Doğum/ Kadın Sağlığı Ve Hastalıkları Hemşireliği

Öğr.Gör. Atife ÇETİN

Doğum Eylemi

301 Doğum/ Kadın Sağlığı Ve Hastalıkları Hemşireliği

Hafta-1

Temel Hedefler

- Normal doğum eyleminde rol oynayan faktörleri söyleyebilme
- Fetal başı oluşturan kemik,sutür ve fontellerin isimlerini söyleyebilme
- Gerçek doğum kontraksiyonları ile yalancı doğum kontraksiyonlarını ayırt edebilme
- Uterus kontraksiyonlarının süre , sıklık ve şiddetini takip edebilme
- Doğum eyleminin evrelerini açıklayabilme

İçerik

- Tanımlar
- Doğum eyleminde rol oynayan faktörler
- Doğum eylemini başlatan faktörler
- Doğum eyleminin başladığını gösteren belirtiler
- Doğum eyleminin evreleri
- Kaynaklar

- Doğum eylemi, gebelik ürünü olan fetüs ve eklerinin uterustan dış ortama atıldığı bir süreçtir

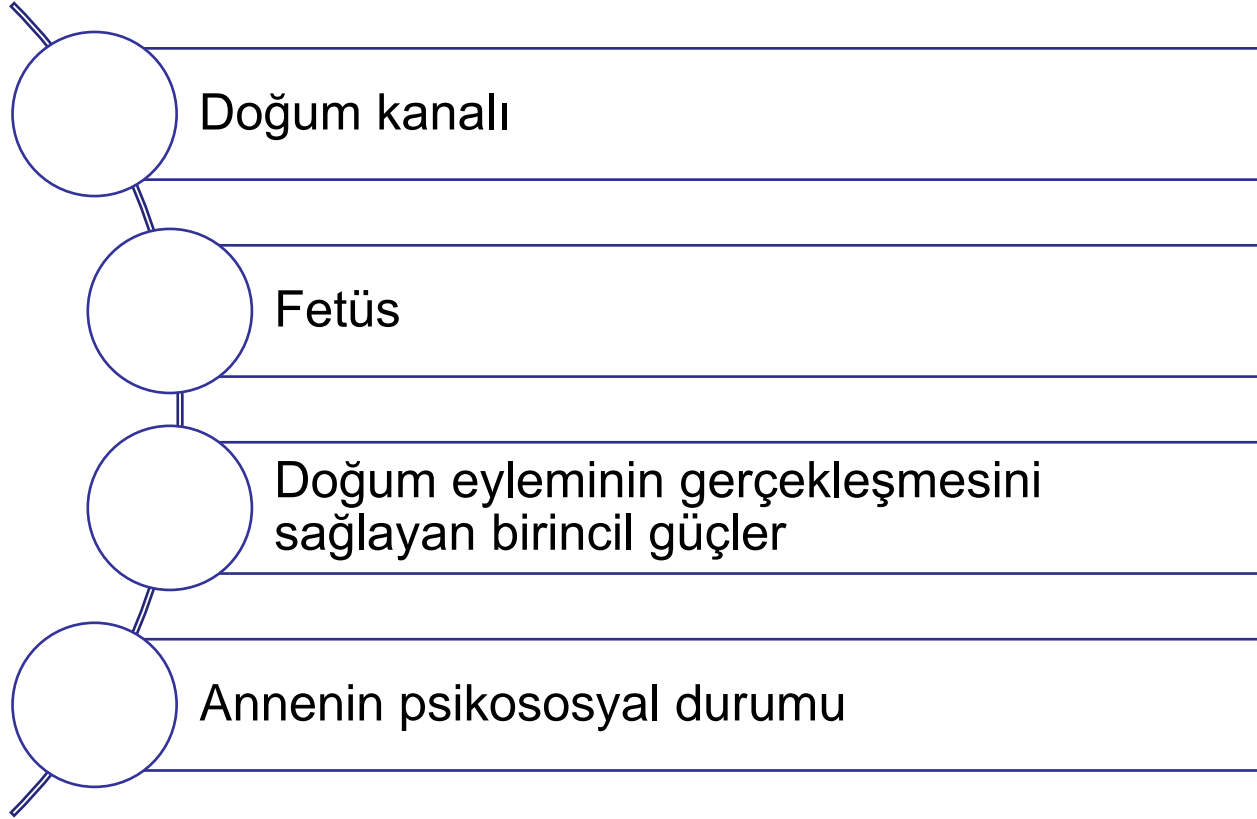

Normal Doğum Eyleminin Özellikler Nelerdir?

- Termde
- Kendiliğinden başlaması
- Canlı bir fetüsün varlığı
- Verteks pozisyonda
- Baş-pelvis uyumsuzluğu olmadan
- Sağlıklı bir fetüs ve annenin

Doğum Eyleminde Rol Oynayan Faktörler Nelerdir?

Doğum
Kanalı

Kemik
Pelvis

Yumuşak
Kısımlar

Büyük
Pelvis

Küçük
Pelvis

Serviks

Vajina

Perine

Pelvis Tipleri

Gynecoid

Platypelloid

Android

Anthropoid

Şekil: Pelvis Tipleri

Fetüs

- Doğum eyleminin gerçekleşmesinde fetüsün başı, prezantasyonu, habitusu, situs ve pozisyonu etkili olmaktadır.
- *Fetal baş doğumda çok önemlidir. Çünkü; baş gövdeden büyük ve doğumların çoğunluğu baş prezantasyonundadır.*

Fetüsün kafatası oluşturan kemikler

- İki temporal
- İki frontal
- İki pariyetal
- Bir oksipital kemikten oluşur.

Fetal baş Sütur ve Fontanelleri;

- *Koronal sütur*
- *Lomboidal sütur*
- *Bregma(Ön fontanel)*
- *Lambda(Arka fontanel)*

Kafatasının Özel Noktaları;

- Sinsiput:
- Verteks:
- Oksiput:
- Mentum:

Çocuk başı kuturları

- *Ön-arka kuturlar*
  - *Oksipito –frontal kutur*
  - *Suboksipito-bragmatik kutur*
  - *Oksipito-mental kutur:*
  - *Submento-bregmatik kutur*

- **Tranvers kuturlar**
  - **Bitemporal kutur:**
  - **Bipariyetal kutur:**

- **Fetüsün duruşu (habitus);**Fetüsün vücut kısımlarının birbirleri ile olan ilişkisini anlatan terimdir.
- **Fetüsün yatışı(situs);**Annenin uzun ekseninin fetüsün uzun eksenine ile olan ilişkisidir.

- **Fetüsün prezantasyonu**önde gelen kısım):Fetüsün anne pelvisine giren vücut kısmını ifade eden terimdir.
- **Fetüsün pozisyonu;** Fetüsün prezente olan kısımlarından seçilen özel noktaların anne pelvisi ile olan ilişkisine pozisyon denir.

Doğum eyleminin gerçekleşmesini sağlayan birincil gler

- Doğum eyleminin gerçekleşmesini sağlayan birincil g motor kuvvet olarak isimlendirilir. Uterus kontraksiyonları oluşturur.
- Uterus kontraksiyonlarının tanımlarken; sıklık,süre ve şiddet'ten söz edilir

Uterus Kontraksiyonlarının Özellikleri

Bir Kontraksiyonda üç faz vardır.Bunlar;

- Artış fazı
- Kontraksiyonun Zirve Fazı
- Azalma Fazı

Uterus kontraksiyonlarının tanımlarken; sıklık,süre ve şiddet'ten söz edilir

➤ Sıklık ?

➤ Süre ?

➤ Şiddet ?

- Kontraksiyonlar sırasında myometriumdaki hipoksi gelişmesi, serviks ve alt segmentte olan sinir ganglionlarının sıkışması, serviksin dilatasyonda gerilmesi ve uterusu örten peritonun gerilmesi nedeniyle ağrı olur.
- Doğum eyleminde rol oynayan ikincil güçler, eylemin ikinci devresinde annenin bebeği itmek için karın kaslarını kullanması sonucunda oluşur

Annenin psiko-sosyal durumu

- Annenin doğuma hazır olması, doğuma ilişkin daha önce yaşadığı deneyimleri ,annenin aldığı destekleri ve duygusal durumu doğum eyleminin başlamasında ve ilerlemesinde etkili olmaktadır.
- Annenin anksiyete yaşamaması;fetal distres, kanama,uzamış doğum eylemi ,hızlı doğum eylemi riskleri artmaktadır.

Doğum Eylemini Başlatan Fakt6rler Nelerdir?

- Uterusun gerilme teorisi ?
- Hormonal uyarı ?
- Myometrial aktivite ?

Doğum eyleminin başladığını gösteren belirtiler nelerdir?

- Hafifleme Rahatlama
- Ani enerji yüklenmesi
- Servikal değişiklik (Dilatasyon ve Efasman)
- Nişane(Show)
- Amniyotik kesenin aılması
- Gerçek doğum ağrılarının başlaması

Doğum Eyleminin Evreleri Nelerdir?

- 1) Dilatasyon Evresi;** gerçek doğum ağrılarını ile başlar, servikal silinme ve dilatasyonun tamamlanması ile sonlanır.
- 2) Ekspülsiyon Evresi;** Servikal silinme ve dilatasyonun tamamlanması ile başlar; bebeğin doğumu ile sonlanır.
- 3) Plasantal Evresi (Halas devresi);** Bebeğin doğumu ile başlar, plasentanın doğumu ile sonlanır.
- 4) Kanama Kontrol Evresi;** Plasentanın doğumundan sonraki 1-4 saatlik süreyi içerir.

1)Dilatasyon Evresinde;

- Anamnez alınır
- Yaşam bulguları değerlendirilir
- Alt ekstremiteler ödem, varis yönünden kontrol edilir
- Leopold manevraları yapılır
- Vajinal muayene yapılır
- Kontraksiyon,fetal kalp atımı takibi yapılır
- Kadının rahatı sağlanır
- Ağrıyla baş etmesi için anne desteklenir.

2) Ekspülsiyon Evresinde;

- Doğum için malzemeler hazırlanır, yenidoğan için sıcak bir ortam hazırlanır
- Doğumun 2. evresinin başladığını gösteren bulgu ve belirtiler gözlemlendiğinde gebeye yatakta ya da doğum masasında doğum için pozisyon verilir
- antiseptik solüsyonla perine yıkanır
- Doğumu yaptıran kişi fetal başı ve perineyi destekleyerek önce fetal başın doğmasına yardım eder
- Sonra omuzlar ve vücut doğar. Yenidoğanın bakımı yapılır

3) Plasantal Evresi (Halas devresi);

- Bu evre plasental dönem olarak da adlandırılır ve yaklaşık 5-30 dakika sürer.
- Plasentanın yapıştığı yerden ayrılma belirtileri gözlenir.
- Plaseenta ayrıldıktan sonra bir elle fundus pelvis girimine doğru bastırılırken, diğer elle umbilikal kord hafifçe çekilerek plaseenta doğurtulur

4) Kanama Kontrol Evresi

- Annenin istirahati sağlanır
- Hayati bulguları takip edilir
- Fundus takibi yapılır
- Kanama takibi yapılır
- İdrar retansiyonu yönünden takip edilir
- Anne bebek iletişimi desteklenir

KAYNAKÇA

- Taşkın L (2020). Doğum ve Kadın Sağlığı Hemşireliği. Akademişyen Kitabevi, XVI. Baskı, Ankara.
- Şirin A., Kavlak O. (2016). Kadın Sağlığı, Gebelikte risk değerlendirme. Nobel Tıp Kitabevi, 2. Baskı, İstanbul.
- Beji NK (2015). Hemşire ve Ebelere Yönelik Kadın Sağlığı ve Hastalıkları. Nobel Tıp Kitabevleri, İstanbul

